

GASILLEC

Letnik XXXVI.

«Glasilo »Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana«

Izhaja vsak drugi mesec. / Posamezne številke 2-50 Din, za inozemstvo 3 Din.
V „JGZ“ združena gasilna društva dobijo po en izvod „Gasilca“ brezplačno.

V Ljubljani, dne 20. septembra 1932. ● Številka 5.

Častni načelnik Engelman Tuhinjski:

Ročne brizgalne.

Gasilstvu v krajih, kjer je dovolj vode, ter motorka pri rokah, ne pride ročna brizgalna niti najmanj na misel. Čeprav je motorka majhen aparat, dela z veliko silo ter s čudovito močjo brizga ognju sovražno vodo, seveda le tam, kjer je dovolj vode na razpolago. Kaj pa v hribih, kjer so tudi dobri kmetje oz. posestniki, ki imajo le sem in tja par zasilnih kapnic ali luž? — Tam ne opravi naša nova motorka prav nič in ravno naša lepa domovina ima vse polno takih visokih krajev, ki so tudi vredni in potrebni prekorske gasilske zaščite.

Za take gorske kraje je zlatega denarja vredna mala ročna brizgalna. — Živim v Tuhinjski dolini, v kraju, kjer me je na pogoriščih praksa in težka izkušnja uverila, da ne bi smela biti niti ena gorska vasica brez ročne brizgalne, ali tako imenovane »berglovke«. S par poskusi in vajami se marljivi vaščani sami prav hitro privadijo te dobre gasilske priprave. Svetujem pa, da si vsak, najsibo gasilno društvo ali vaščani, kupijo 2 metra boljše gumijeve cevi, ter odstranijo od brizgalne oni 1 meterski »štuc« konopne cevi, zakaj pri mojih poskušnjah in preizkušnjah se je izkazala najbolj pripravna in učinkovita cevna 2 meterska dolžina. Male gorske vasice si ne morejo ustanavljati gasilnih društev, zato pa bi to gasilno orodje pač morali imeti. Gorske vasice so navadno po naravi in terenu oddaljene, nekatere zelo skrite in preden se požar opazi in preden prihiti gasilno društvo na pomoč, je že tretje — peto poslopje v plamenu. — Popolnoma kaj drugega je, ako ima vas svojo lastno ročno brizgalno. V primeru izbruha požara jo takoj uporabi in mali ogenj se z malo muko pogasi.

Kako je najboljšo postaviti »berglovko« pri požaru in koliko ljudi potrebujemo pri njej? Pri ročni brizgalni naj bodo vsaj 4 moški. Glavni je oni, ki dirigira ustnik cevi, navadno se ga mora ogrinjati z mokrim kocem ali plahto, zakaj ta prestaja največ vročine. Drugi mora paziti samo na gumijevo cev, da se kaj in kje ne zavije in da vedno lepo napeta oddaja vodo. Tretji in četrti držita vsak z eno roko berglovko in vsak z drugo roko gonita pogonski držaj tako, da brizgalna enakomerno oddaja vodo. Brizgalna naj stoji

v večjem škafu, ženske pa itak same rade po škafih iz vodnjaka donasajo vodo, ki jo po potrebi prilivajo delujoči brizgalni.

Že pri večjih požarih so mi ljudje sami nanosili iz vodnjakov vse polno vode, ko sem postavil berglovko, saj so takoj sami izprevideli, kaj zamore koristiti tak mali gasilski aparat. Baš zato, ker so se ljudje sami prepričali, kako potrebno je to orodje, so rade volje poslušali moj nasvet, da si naj naroče vse gorske vasi ročne brizgalne. Zato je naše gasilno društvo z vaščani štirih gorskih vasic v mesecu juliju t. l. praznovalo blagoslovitev štirih ročnih brizgaln, in sicer za sledeče vasi: Gradišče, Kostanj, Sela in Pšajnovica, od katerega prizora prilagamo tudi malo sliko. Te dni sta si naročile vsaka po eno brizgalno vasi Mali in Veliki Rakitovec. Naše šmarsko gasilno društvo ima dve, sosedno zgornjetuhinjsko pa celo tri take ročne brizgalne.

Tovariši gasilci, priporočajte onim posameznim in oddaljenim gorskim vasem to prepotrebno ročno brizgalno ter v tem smislu, da si nabavijo dvametersko gumijevo cev, to oboje stane okoli 900 Din. Mislim, po naši veri, da je tudi »gorjanc« naš bližnji — zato tudi njemu »Na pomoč«!

Pretvarjanje snovi po izgorevanju.

Središče med gorenjem in eksploziranjem pomeni tvorbo ostrega plamena. Ta postane včasih tako gasilec kot neudeležnim ljudem nevaren, ker se lahko razširi na prostore, ki so oddaljeni od pravega gorišča. Ostri plameni nastanejo, če se gorljivi plini prenašajo po pritiku ali prepihu. Te pline lahko imenujemo tudi požarne pline, ki nastanejo vsled močne vročine, ki jo izpuhteva goreče telo. Ti se takoj združijo s kisikom, nahajajočim se v zraku in zgorijo v obliki plamena. (Primer: Vžigalica ali pa ogenj na prostem, kjer lahko opazujemo plamen nad pravim žariščem ognja). Gori torej v zaprtem prostoru dalj časa ogenj, se s povečano vročino prične v vedno večji množini razvijati požarni plini, ki ne močni obliki.

morejo zaradi pomanjkanja kisika v zraku takoj v obliki plamena zgoriti. To se vidno izraža z razvijanjem močnega dima. V zaprtih prostorih nastane z rastočo vročino tudi previsok zračni pritisk. Kakor hitro se tedaj kdo neprevidno približa gorišču, (n. pr. če pri ognju ostrejša napravimo vhod iz stopnišča, preden je ogenj prebil streho ali pa kako drugo mesto), nastane nevarnost, da izbije oster plamen na stopnišču. To se pravi: Vroči plini, ki na gorišču niso naši več kisika, ki jim je za gorenje potreben, so vsled pritiska potisnjeni na stopnišče, kjer v dotiki s kisikom v plamenski obliki izgorijo. Ker so plini izredno vroči se to zgodi v zelo

Podobno snovanje ostrih plamenov se lahko dogaja tudi na prostem, če se zrušijo goreče ploskve. Oster plamen tedaj ni vezan na zaprt prostor. Najboljše in najuspešnejše se proti ostrim plamenom branimo, če si takoj pokrijemo oči in se vležemo.

Najnevarnejša oblika izgorenja je eksplozija. Dejstvuje razdiralno v obliki hipnega treskajočega izgorenja z istočasnim proizvajanjem velike množine plinov.

Razstrelilne snovi so za gasilca manjšega pomena, ker je ogenj posledica eksplozije, redko pa obratno. Razvijanje pritiska in vročine sodobnih razstrelil sta tako velika, da se eksplozija prenese v večina slučajih na ostale v bližini se nahajajoče razstrelilne snovi, tako, da se nam ni bati v času ognja nadaljne nevarnosti. Potem imajo vsa sodobna razstrelila lastnost, da eksplodirajo šele pri nenadni močni vročini. V to svrhu se uporablja pokajoče živo srebro v obliki vžigalnih kopic. Je to zelo nevarno razstrelilo, ki se nahaja v patronih. Ne sme se vskladiščiti z ostalimi razstrelili.

Velike važnosti za gasilca so goreče tekočine in plini, ki povzročajo pod gotovimi pogoji eksplozijo, zlasti oni, ki jih rabimo v trgovini, industriji, v rokodelstvu in gospodinjstvu. Nevarnost obstoji baš v tem, ker se pri pravilnem postopanju redko kdaj pripeti kakšna nesreča; ljudje postanejo ravno vsled tega dejstva površni in lahkomišljeni.

Poudarjali smo malo prej, da tekočine same ne gorijo, marveč samo plini, ki jih pri razgretju razvijajo. Če tedaj želimo, da prične tekočina goriti, se ji približamo s prižgano vžigalico in jo segrejemo do one višine, da prične razvijati plin, ki se potem, združen s kisikom, spremeni v plamen. Ta plamen segreje nadaljno tekočino v njeni bližini in proces se ponavlja vse dotlej, dokler je kaj tekočine — tekočina gori. Lahko pa se zgodi, da se vsled zunanje toplote prične pri neki tekočini razvijati plin, ne da bi se vnel, ali pa da uhaja iz kakega plinovoda. Kakor hitro pride ta v dotiko z ognjem — zadostuje najmanjša iskrica — sledi vsplamenenje z močnim pokom in silno se razvijajočo vročino: eksplozija. Slične plinske eksplozije imajo grozovite učinke. Za primer navajamo eksplozijo plina v Berlinu v letih 1924 in 1927, ki je porušila večnadstropne stanovanjske hiše.

Na srečo imamo različne okolnosti, ki slične plinske eksplozije ublažijo. Tekočina ne razvija vedno plinov, temveč šele pri določeni stopnji temperature, in je pri različnih tekočinah različna, n. pr. bencin in bencol razvijata plin pri 15° Celz. medtem, ko moramo v to svrhu olje za Dieslove motorje, tako zvano težko olje segreti na 180° C.

Temperature, pri katerih tekočine začnejo razvijati plin, imenujemo plamensko točko tekočine. Ta točka ne pomeni, da nastane pri tej temperaturi eksplozija, ampak, da prične tekočina razvijati plin. Čim nižja je plamenska točka tekočine, tembolj nevarna je, ker toliko lažje razvija pline. Predpisi za rudninska olja razlikujejo po plamenskih točkah 3 razrede nevarnosti, o katerih bomo morda še pozneje spregovorili.

Te tekočine so, pri katerih obstoji posebno velika nevarnost ognja:

Mešanica bencina in bencola za avtomobile, v trgovini nazvana z različnimi imeni, kot Aral, Dapolin Shell itd. Pri uporabi teh pogostih sredstev obstoji večna nevarnost eksplozij, čim se segrejejo na 15° C. To pa zlasti zato, ker so bencinovi in bencolovi plini težji od zraka; tedaj ne težijo za tem, da bi uhajali v zrak. V garažah je za to strogo prepovedano uporabljati odprto luč (svečo, petrolejko). Raumljivo je, da je tudi kajenje najstrožje prepovedano. Ni treba torej tudi naglasiti, da gasilci v lastnih kot v tujih garažah ne smejo uporabljati bakelj. Isto velja za kemične pralnice, tvornice lakov itd. Spirit in terpentini se nahajata v različnih lakih, ki so često vskladiščeni v drogerijskih trgovinah. Taka skladišča naj bodo tam, kjer ni posebnih gasilnih naprav tako narajena, da lahko zgorijo, ne da bi napravila še večjo škodo. Gašenje z vodo je brezuspešno in nevarno, ker se goreča tekočina zbira nad vodo, ki gori naprej in ogenj raznaša. Če pa se posreči z močnimi curki vode ogenj res pogasiti, po-

stane nevarnost še večja: ker se vsled močne vročine razvijajo še naprej plini, in lahko pri najmanjšem dotiku — bodisi z najmanjšo iskrico — nastane katastrofalna eksplozija.

Nevarnost, ki pri gorljivih tekočinah nastane šele pri plamenski točki, je pri gorljivih plinih vedno navzoča. Če sumimo, da na kakem mestu uhaja plin, se pod nobenim pogojem ne smemo bližati z odprto lučjo, ker tudi to lahko privede do eksplozije. Najčešče imamo opravka s temi plini:

Svetilni plin, acetilen in vodik.

Prvi se rabi v gospodinjstvu, drugega pa uporabljamo v različnih kovinskih obratih v svrhu razsvetljave. Vodik pa uporabljamo vsled njegove lahkote za polnjenje balonov. Ker so vsi našti plini lažji od zraka, so vsled tega lahko odvodljivi. Premikanje zraka tedaj ublaži nevarnost eksplozije, obratno pa je ta v zaprtih prostorih velika in ima lahko katastrofalen učinek. V stanovanjih, ki so napolnjena s plinom tedaj ne smemo vključiti električne luči (pri vključitvi se tvorijo male iskrice), ampak uporabljamo žepne baterije.

Nadaljna, če tudi manjša omejitev eksplozije je ta, da plini eksplodirajo le, če so združeni z zrakom. Če smo prej trdili, da tekočine pričnejo pri plamenski točki razvijati gorilne pline, moramo to razumeti tako, da se to zgodi le tedaj, če se plini pomešajo s kisikom, ki se nahaja v zraku. Brez kisika tedaj ni izgorenja, ognja in eksplozije. Eksplozija pa ne nastane ob poljubni mešanici plina in zraka, ampak mora stati v gotovem razmerju.

Če n. pr. združimo en del plina z 99 deli zraka dobimo razmerje 1:100 plina,

Če n. pr. združimo dva dela plina z 98 deli zraka dobimo razmerje 2:100 plina itd.

Pri tem bomo ugotovili, da ta mešanica plina in zraka eksplodira pri določeni stotinki in da ta lastnost tudi nenedoma preneha. Pri svetilnem plinu nastane eksplozija pri 8:100 plina, medtem, ko pri 19:100 preneha. Številke 8-19 imenujemo zato eksplozijske meje plina. Vsak plin ima svoje eksplozijske meje. Razumljivo je tedaj, da je plin tembolj nevaren, kolikor večja je napetost obeh eksplozijskih meja, ker s tem raste eksplozivnost plinske mešanice. Manjšanje ali ublaženje eksplozijske nevarnosti je v praksi vsekakor neznatno. Za primer vzemimo, če v garaži izlijemo bencin, nato pa zavržemo prižgano vžigalico in slednja bo med padcem gotovo naletela na eksplozivno mešanico bencinskega plina in zraka. Nasprotno pa igrajo eksplozijske meje važno vlogo tam, kjer plinsko vsebino lahko tako reguliramo, da preprečimo vsak nastop eksplozije, n. pr. ognjavarno skladiščenje različnih rudninskih olj.

Interesantno poglavje pomeni prašna eksplozija. Le-ta je gasilcu nevarna vsled tega, ker nastopa v času požara največkrat po krivdi samih gasilcev. Pri poglavju o vnetju smo omenili, da je nevarnost vnetja toliko večja, čim v manjših koščkih je gorljiva tvarina zložena, ker dobi kisik tem večjo napadalno površino. Še večja nevarnost pa obstoji tam, kjer gorljiva tvarina zdrobljena v prah plava zgoščena v zraku, kajti je od vseh strani obdana od kisika. V takih slučajih je lastno segretje izključeno; eksplozija nastane le tedaj, ko se ta prah zažge po luči ali po iskri. To si predstavljamo takole: Iskra zažge en prašni delec, ta svojega soseda itd. Ker so ti prašni deli v zraku tesno zgoščeni, sledi zaporedno izgorevanje s tako naglico, da je dejstvo treskajočega izgorevanja podobno istočasnemu izgorevanju vseh v zraku se nahajajočih delov. Pri tem se razvija toliko plinov da postanejo poslopjem nevarni.

Prašne eksplozije nastanejo navadno v ml-nih, sladkornih tovarnah, v tovarnah zamaškov itd. Lahko pa nastanejo tudi pri požaru v prostorih, kjer se nahaja mnogo prahu (gledališčih) vsled prepriha ali pa če dovajamo takemu prostoru vodo z visokim pritiskom, ki prah v obliki prašnega vrtnca vzdigne. Priporočamo zato, da pri požarih sličnih prostorov te najprej polagoma oblijemo in šele potem prične mo brizgati vodo pod visokim pritiskom. To storimo tem lažje, ker taki predmeti navadno ne gorijo s plamenom, ampak samo tlijo.

F. G., Trbovlje:

Sanje.

Po dnevnem delu, bilo je poletnega večera, sem utrujen malo zadremal. V polsnu se mi je dozdevalo, kakor da vidim skioptične slike, ki se druga za drugo lepo vrste. Skušal jih bom opisati.

1. slika:

Preočil se mi je razsežen prostor, v ozadju se je videl napis: »Stavbišče mestne občine«.

2. slika:

Načrti dvonadstropne zgradbe. Projekte izdelal ing. N. N. Obrise sem težko videl, pač pa so bile označke dobro kopirane. Pomnim še, kako sem gledal kletne prostore, kotlarno, klet za stranke, pralnico in že se je pokazala

3. slika:

Načrt za pritličje: Glavni vhod, telefonska in stražniška loža, stopnišče, lokali z izložbami, levo remize z železnimi avtomatično se dvigajočimi vratmi. Smučni drogi iz I. nadstropja itd.

4. slika:

I. nadstropje; članska soba, pisarna, dvorana, mala dvorana, pisarna tajništva, stanovanje upravnika, pisarne zavarovalnice.

5. slika:

II. nadstropje: hotelske sobe, stanovanje za slugo, stanovanje za šoferja, samske sobe, kopalnica i. dr.

6. slika:

Podstrešje: velika skupna spalna soba, shramba za prtljago, shramba za arhiv, razne shrambe.

7. slika:

Pročelja, fasade za dvonadstropno zgradbo.

8. slika:

Ta slika je pokazala celo stavbo kot že dograjeno in dozdevalo se mi je, da je tudi razsvetljava močnejša in nad glavnim vhodom sem opazil emblem in velik napis »Gasilski dom« — mesta Ljubljane.

Pri tej sliki sem se tako navdušil in sem se prebudil iz moje dremavice, gledal sem okoli, ničesar ni bilo več, le polna luna, ki je ravno izšla, se mi je smehljala...

Čestokrat se sanje uresničijo. Ali bi ne bilo mogoče kaj sličnega? Prost. gasilno društvo, zveza, župa, zavarovalnica in drugi bi lahko imeli prostora v taki zgradbi. Kako pričeti in kje dobiti kapital je poglavje zase in je mogoče. Indirekten je moj interes na tem, pač pa če že ima vsaka vas svoj hram ali dom, naj bi ga imela tudi naša prestolica bela Ljubljana. Tako bomo lahko pod skupno gasilsko streho zborovali, prirejali tečaje, vadili in naš naraščaj pripravljali. Tovariši v Ljubljani, kadar nas kličete, prihajamo, tudi bi seveda s skromnimi sredstvi pripomogli; ker nas je lepo število, bi tudi to nekaj zaleglo. S posebnim ponosom bi pa prihiteli, če nas bi vabili na blagoslovljenje in otvoritev našega novega »Zveznega gasilskega doma«.

Nekaj gasilske zgodovine.

Nagovor načelnika ob 40-letnici Gasilnega društva v Vuzenici.

Izredna prilika Vas je danes tukaj zbrala v tako velikem številu: Naše društvo praznuje 40-letnico svojega obstoja in delovanja. 40 let, v toku časa kakor čaša vode v Dravi, pa znači za človeško življenje že lepo dobo, ki je v društvu, katero je ves čas marljivo delovalo in se v skladu s strokovnimi pridobitvami zadnjih časov razvijalo in izpopolnjevalo, tudi na zunaj vidno v izvežbanosti članstva in v izpopolnjenem orodju.

Da bomo videli, kako je zadevno napredovalo naše društvo in kako se je tako rekoč iz nič razvilo v lepo organizacijo, podajam kratek historijat društva.

Že dolgo, preden se je mislilo na ustanovitev gasil. društva, je imel trg brigo za gašenje in si je pridobil malo brizgalno starega tipa s sodom za dolivanje vode (brez sesaljke); razen tega je bilo za slučaj sile pripravljenih 12 impregniranih konopnih čebrov za polivanje — vendar sta čas in napredek zahtevala vedno boljše in zanesljivejše orodje. Zaradi tega in pa ker so se tržani bržkone že resno oprijeli misli ustanoviti gasilno društvo, je trška občina kupila leta 1891. novo, dobro brizgalno (ono, ki je sedaj v spodnjem trgu) za 960 goldinarjev ter je istega leta dala napraviti (tole) gasilno orodišče s plezalnim stolpom (v zgornjem trgu). Ko so bili tako podani prvi pogoji za možnost delovanja društva, se je dne 13. marca 1892 sestal na inicijativo učitelja Polanca, ki je izvršil tudi vse predpriprave, pripravljali odbor snujočega se društva. Tvorili so ga: Anton Kafel, zidarski mojster, Miha Urban, dacar, Ivan Kresnik, poštar, Gregor Polanec, učitelj, Simon Pahernik, obrtnik in Franc Metinger, obrtnik. Ta odbor je najprej izdelal društvena pravila in jih predložil c. kr. namestniji v Gradcu, ki jih je z odlokom od 5. maja 1892, št. 10.291, odobrila in 14. maja po glavarstvu v Slovenjgradcu odboru vročila.

Ako moramo smatrati 13. marec leta 1892. za rojstni dan, potem je 5. maj 1892 dan društvenega krsta, vendar se aktivno strokovno delovanje s tem še ni začelo; pripravljali odbor je za tem začel nabirati člane in pripravil tudi vse drugo za ustanovni občni zbor, ki se je vršil šele na Štefanovo. Izvoljeni so bili: A. Kafel za načelnika in povelj-

nika, M. Urban za namestnika, Iv. Kresnik za blagajnika, S. Viher za tajnika, Viljem Korp za vodnika moštva pri brizgalni (ko je ta poleti 1893 odšel, ga je nadomestil letos umrl Šebrek), Miha Esig, vodnik plezalcev, Franc Mettinger, vodnik pom. moštva, Ivan Šuligoj, orodjar, Anton Lauko, društveni zdravnik. Društvo je sredi marca 1893 pričelo z intenzivnim delom, bilo je že prvo leto 15 vaj, 3. septembra pa javna vaja z veselico; oboje se je izvršno obneslo. Že prvo leto si je članstvo nabavilo uniforme, leto nato pa tudi že čelade.

Društvo se je tekom prvega desetletja stalno izpopolnjevalo, ne toliko glede števila članstva — to se je vedno gibalo okoli 40 — kakor glede izvežbanosti članov in njega izpopolnitve s potrebno opremo: sekirice, vrvi, cevi in razno drugo. Ravno ob desetletnici je nastala zaradi osebnih diferenc sicer tudi stagnacija v društvu, vendar so se nasprotstva poravnala in znak pospešenega delovanja konstatiramo že po dveh letih, jeseni 1903 s tem, da si je društvo nabavilo takrat prepotreben voz za orodje in moštvo, ki je še zdaj v tem-le orodišču. Neposreden povod zato pa je bil velepožar v Slovenjgradcu, h kateremu je društvo zaradi težkoč v pripravi in prevoznih sredstvih prispelo še-le pozno zvečer.

Po zasebni inicijativi tov. K. Glasa in s prispevki vsega prebivalstva se je leta 1906. nabavilo nosilnico in lep pivski rog. Leta 1909. 18. avgusta pa je društvo prejelo novo štirikolno brizgalno (ta je sedaj v Kotljah), za katero je tudi dežela prispevala 800 kron. Odslej je bila v zgornjem kakor spodnjem trgu v orodišču po ena brizgalna s potrebnimi cevmi, tako da je bilo za slučaj sile vse kar najbolj pri roki. V drugem deceniju delovanja društva se je gibalo število izvršujočih stalno okoli 30.

Vojna in prva povojna leta so seveda tudi pri nas zavirali vsako intenzivnejše delo. Šele leta 1922. se je začelo zopet intenzivno delati, in velik požar Minibekove parne žage (26. marca 1923) je dal povod za čimprejšno rešitev vprašanja nabave avtomatsko delujoče brizgalne. Ta se je leto pozneje naročila in takoj plačala (cena Din 47.000), ker je bil že ves denar zbran, in smo jo prejeli na Malo Gospojnico (8. septembra), sledečo nedeljo pa je bila blagoslovljena, zvezana z vrtno veselico. Končno naj še omenimo,

da je društvo sporazumno z občino nabavilo jeseni 1929 tudi tovorni avtomobil, da bo v bodoče neodvisno od prirege.

Z veseljem moramo pa konstatirati, da je motorka stopila šele enkrat v resnem slučaju v funkcijo, avto pa hvala Bogu sploh še ne. Izpopolnili smo tudi število cevi na preko 500 m, s čimer je krajevnim potrebam popolnoma ugodeno.

Še par besed o osebah, ki so vodile in upravljale društvo. Načelnik in poveljnik mu je bil od ustanovitve društva 13. marca 1892 pa do svoje smrti 8. junija 1918 Anton Kafel, temu je sledil Ivan Šuligoj star. do januarja 1920, potem je bil Jos. Hölbl do 24. aprila 1921, tega dne je pa prevzel po uradnem nalogu vodstvo društva Josip Mravljak, ki mu načeluje še danes. Namestnik je bil Miha Urban do svoje smrti 3. januarja 1910, njemu je sledil Miha Germuth do julija 1914, temu Ivan Šuligoj st. do januarja 1919, od januarja 1919 pa je namestnik do danes tov. Josip Ziegler. Tajniške posle je upravljal pri pripravljalnih delih učitelj Polanec, od ustanovitve društva do januarja 1912 tuk. nadučitelj in zaslužni kulturni delavec ter častni član društva g. Simon Viher, njemu je sledil učitelj Theodor Denk do sredine leta 1916, nato je bil tajnik do svoje smrti 3. novembra 1930 šolski upravitelj Joško Golob. Od januarja 1931 vodi tajništvo šol. upravitelj Karel Vollmaier. — Blagajniške posle vodi od vseh početkov neprenehoma do danes, torej polnih 40 let, naš zaslužni in častni član Ivan Kressnik.

Omenimo naj še, da je bilo nameravano, da si nabavi

društvo ob proslavi svoje 40-letnice ali društven prapor ali pa novo, močnejšo, potrebam daljšega okoliša odgovarjajočo motorno brizgalno; žalibog je splošna gospodarska kriza izvršitev enega kakor drugega projekta onemogočila. Upamo pa, da si bomo mogli, ko nastopijo zopet boljši časi, nabaviti eno in drugo, za varnost kraja ter prospeh in slavo društva.

Od ustanoviteljev in oračev ledine našega gasilnega društva je poglela že ogromna večina v hladni grob; danes živi izmed prvih delavcev še pet mož, med temi trije društveni častni člani, dva od njih sta pa še danes izvršujoča člana in odbornika. Vseh onih, ki so nas zapustili in se preselili v večnost — (omenimo naj le par imen: Anton Kafel, Miha Urban, Miha Esig, Franc Metinger, Simon Pahernik, Franc Pušnik, Konrad Just, Janez Dietner, Janez Šebrek, Franc Andric, Štefan Srienc, Jernej Salecl in drugi) — vseh se spomnimo danes in jim zakličimo hvaležni: »Slava jim!« Vsem, ki so v teku teh 40 let dali in še dajo svoje telesne in duševne moči na razpolago društvu, sebi in bližnjemu v blagor — in tukaj ne smemo pozabiti tudi naših vrljih dam, ki nam rade priskočijo na pomoč, kadarkoli jih prosimo — in tudi vsem našim podpornikom kličimo: »Hvala jim!« Pristavimo pa prošnjo za isto pomoč in naklonjenost i v bodočnosti, da bo 50-letnica izkazovala še lepši napredek. Našemu viteškemu vladarju kralju Aleksandru I. kot vrhovnemu krmarju države in najvišjemu pokrovitelju vsega gasilstva pa zakličimo gromoviti: Živijo! Zdravo! — Na pomoč!

Dopisi.

Prostovoljno gasilno društvo Apače je proslavljalo 15. avgusta 50-letnico obstoja društva. Na to slavnost so prihiteli gasilci in občinstvo v velikem številu iz bližnje okolice, Ptuja, Slov. Goric, Murskega polja in tudi iz Avstrije.

Ob času proslave je podelil višji pristav dr. Mlinar iz Ljutomera 16 zlatih in 5 srebrnih svetinj našim zaslužnim gasilcem. Na nje kakor tudi na vse gasilce je imel lep nagovor.

Lepo je govoril tudi naš tovariš župni načelnik Bračko iz G. Radgone.

Ob tej proslavi se je videla sloga in medsbojna ljubezen naših gasilcev, katerim se za udeležbo prisrčno zahvaljujemo.

Breznica. Gasilno društvo na Breznici je dne 19. julija t. l. praznovalo 37-letnico obstoja. Lepše tega spominskega dneva ne bi bilo moglo proslaviti kakor s tem, da je prav ta dan bila blagoslovljena nova motorna brizgalna. Bil je to res svečan praznik za vso občino.

Popoldne se je zbralo pred gasilnim domom občinstvo brezniško, zastopniki sosednjih gasilnih društev, fantje in dekleta v narodnih nošah, občinski zastop z županom in polno prijateljev, ki vedo ceniti nesebično delo gasilcev.

Od gasilnega doma se je razvil dolg sprevod ob sviranju Krekove godbe iz Jesenic. Sprevod so otvorili zastavnosci, za njimi so peljali konji na ovenčanem vozu novo motoriko, za katero so se vozili boter in botrca, družice in častno spremstvo narodnih noš, za temi pa je korakala dolga vrsta gasilcev.

Ko je prispel sprevod pred cerkev, so bile v cerkvi najprej pete večernice, na kar je župnik Peter Koprivec blagoslovil brizgalno, župnik Leiler pa je imel slovesnosti primeren govor.

Po blagoslovu je pristopila k motorki botrca Julka Papler z družicami Francko Prešeren, Francko Knafelj, Tončka Pogačar in Ivanko Šilar.

Položila je na motoriko šopek cvetja in želela:

Pozdravljena motorka!

Mlada si, nova si, kakor otrok, ki ni še stopil v borbo življenja! S cvetjem te venčamo in vsi od srca želimo, da bi ostala kot nedolžno dete, ki ne ve, kaj je gorje življenja.

Blagoslova smo prosili nate in naj bi bil ta blagoslov največji ter da bi ne bila nikdar prebujena iz tihega spanja.

Toda, če te pa pokliče glas: »Na pomoč!«, tedaj se prebudi s silo, ki spi v tebi in pomagaj, gasi nesrečo kadarkoli, komurkoli in kjerkoli!

Bodi vsem ljubezen — v požaru pa zmagovalka. Bogu v čast — bližnjemu v pomoč. Naša moč in božja pomoč s teboj do konca!

Nato so govorili še boter Ivan Pretnar, kovaški mojster, načelnik društva Janez Finžgar, ki je že 36 let nepretrgoma na čelu društva, župan Ivan Bizjak in načelnik gasilske župe Ivan Rus.

Po končani slovesnosti je bil mimohod gasilcev in odhod do gasilnega doma. Nato se je razvila v gostilni pri Vrbanovcu prisrčna veselica s koncertom in petjem.

Spominski dan 27-letnice bo ostal vsem, ki so se udeležili, vedno v najlepšem spominu.

Župni zlet Tržiške gasilne župe v Dupljah. Dne 14. t. m. se je vršil dobro uspeli župni zlet ob priliki slavlja 25-letnice obstoja dupljanskega gasilnega društva. Ob 1/2. uri pop. je bil pred gasilnim domom sprejem došlih gostov župnega starešinstva, močne deputacije kranjske župe ter vseh bližnjih gasilnih društev. Po sprejemu se je razvila povorka skozi vas do cenkve, kjer so bile pete litanije.

Po petih litanijah so obkročili gasilci okrašeni prostor pod lipo, nakar je pozdravil domači načelnik tov. Nečimer vse navzoče, posebno kumico g. Kuharjevo, g. sreskega načelnika dr. Ogrina, g. narodnega poslanca I. Lončarja, g. načelnika kranjske župe Rici Maerja, načelnika domače župe tov. K. Bocaka, ostalo župno staršinstvo in vse gasilce ter prosil g. župnika, da prične z obredom blagoslavljanja.

Po obredih je g. župnik razložil pomen blagoslova, omenil tudi 100-letni jubilej obstoja župnije ter se zahvalil Dupljancem za njihovo podporo.

Nato je stopil na govorniški oder g. sreski načelnik ter v iskrenih besedah omenjal pomen 25-letnice, omenjal zasluge tovarišev, ki so bili deležni kraljevega odlikovanja, zlasti je pa omenjal načelnika tržiškega gasilnega društva, ki, četudi že sivolas, deluje že 49 let na gasilskem polju ter še sedaj aktivno vodi tržiško gasilno društvo. Povabil je vse vaščane, naj pristopijo bodisi kot izvršujoči člani ali pa podporni k domačemu društvu. Nato je pripel odlikovancem odlikovanja. Odlikovani so bili: tov. Dornig iz Tržiča z redom sv. Save 5. raz. ter 11 tovarišev s srebrno kolajno za državljanske zasluge. Nato je govoril g. narodni poslanec Lončar. Omenjal je vrline dupljanskega gasilnega društva, jim čestital, pohvalil njih narodno zavest ter jim obljubil vso pomoč. V imenu tržiške župe je pozdravil vse navzoče tov. Bocak, častital domačemu gasilnemu društvu, izrekel polno pohvalo župnega načelstva ter v imenu istega čestital vsem odlikovancem razloživši jim pomen odlikovanja, katere jim je podaril kralj. Posebno je čestital gasilskemu očetu tov.

J. Dornigu, ki se je le težko obranil ginjenosti. V prav pri-
ljudnih in šegavih besedah je zaključil vrsto govorov g. K.
Završnik, šolski upravitelj v pok., ki je tudi ustanovni in
izvršujoči član gasilnega društva in ki se je moral pred
25 leti vsako nedeljo sprehajati v gas. uniformi in šele
s tem privabil dovoljno število članov. Orisal je vso zgo-
dovino ter prosil vse vaščane za čim večjo pomoč gasilnemu
društvu. Sam je bil odlikovan že v Kranju s srebrno kolajno
za državljanske zasluge ter je v imenu vseh odlikovancev
prosil, naj poneso merodajno zahvalo na Najvišje mesto.
Govor je zaključil s trikratnim vzklikom Nj. Vel. kralju, na-
kar je tržiška godba zaigrala jugoslovansko himno.

Sledil je mimohod pred dostojanstveniki ter odlikovanci,
nakar je krenila povorka na veselilni prostor, kjer se je raz-
vila vesela zabava. Izlet je uspel prav dobro, zakar gre za-
hvala domačemu društvu, posebno načelniku Nečimerju in
podnačelniku N. Kuharju. Sodelovalo je približno 140 uni-
formiranih članov.

Dopis iz grosupeljske gasilske župe. Gasilska župa je
tudi letos kakor običajno vsako leto proslavila praznik
sv. Florjana, zaščitnika gasilcev. Dne 5. maja t. l. ob 1/9. uri
so se zbrala vsa gasilna društva v Grosupljem pri Gasilnem
domu in so od tam v četverstopih odkorakala s šentjursko
godbo na čelu v cerkev sv. Mihaela v Grosuplem. Po kon-
čani službi božji je župa napravila obhod po vasi in je nato
v lepem redu napravila defile mimo župnih dostojanstvenikov.

Takoj za tem je župa zborovala. Zastopana so bila vsa
društva po svojih delegatih. Sklenilo se je marsikaj važnega,
med drugim, da se vrši letošnja župna vaja v treh skupinah.
Ta način omogoča udeležbo v večjem številu, kajti nekatera
društva so zelo oddaljena.

Vaja za prvo skupino se je vršila v Št. Jurju dne 29. ju-
nija t. l. Za drugo v Veliki loki dne 5. junija t. l., za tretjo
pa v Šmarju dne 12. junija t. l.

Vaja prve skupine se ni mogla vršiti popolnoma po na-
črtu in to vsled skrajno slabega vremena. Vršila se je v manj-
šem obsegu. Vodil jo je župni podnačelnik tov. Gliha.

Vaje drugih dveh skupin pod nadzorstvom župnega na-
čelnika tov. Žitnika so pa izpadle kar najbolje in je bil tudi
uspeh zadovoljiv; zlasti pri tretji skupini v Šmarju, kjer se
je dajala voda iz nizkega potoka ponikalnice v dve vasi
hkrati. Po vsaki vaji z orodjem so se izvajale redovne vaje,
ki so se tudi dobro izvršile. Tov. poveljnik Gliha je tudi to
pot, kakor ob vsaki priliki, pozval člane, da varujejo red in
disciplino, ker se nekatera društva oziroma člani ne morejo
vživeti v disciplino, češ saj so gasilna društva prostovoljna,
a ravno radi tega mora biti disciplina tem vzornejša.

Vse priznanje in pohvala pa gre našemu župnemu na-
čelniku tov. Žitniku, ki je napravil na Grosupljem dne 19. ju-
nija t. l. župni tečaj.

Tečaja se je udeležilo 80 članov, pet od vsakega društva.
Tečaj sta vodila tov. Žitnik in tov. Gliha.

Tečaj se je razdelil v dve skupini. Tov. Žitnik je razlagal
o knjigovodstvu. Ob tej priliki so se pregledale vse poslovne
knjige. Kako je bil potreben ta tečaj, se je takoj na prvi po-
gled videlo. Tov. Žitnik je dal s svojim predavanjem pod-
lago za enako poslovanje v vseh društvih naše župe.

Tov. Gliha je pa razlagal načelnikom, poveljnikom in
nadzornikom uprave vežbovnik in o orodju sploh. Živo jim
je stavil pred oči, kako sta potrebna red in disciplina v dru-
štvih, kako velikega pomena je, če je orodje pri društvu v
redu, drugič, da ga tudi dobro pozna vsak član, zlasti pa
zgoraj imenovani trije navzoči. Vse se je tudi kolikor mo-
goče praktično pokazalo. Da je pa tečaj čim lepše uspel, se
pa župno vodstvo zahvaljuje vodstvu Strojnih tovarn in livarn
v Ljubljani, ker nam je poslalo g. ing. Hrovatina z motorno
brizgalno, ki nam je razlagal o motorni brizgalni in nje po-
sameznih delih.

Prostovoljno gasilno društvo v Jurovcih je blagoslovilo
dne 28. avgusta t. l. motorno brizgalno in avtomobil za
prevoz orodja in moštva. Mlado društvo si je nabavilo v
kratkem času svoje orodje in si naložilo pri tem težko breme
na rame, ki ga bo pa gotovo lahko nosilo z združenimi
močmi. Ljudstvo in sosednja društva so znala ceniti to po-
žrtvovalnost članstva ter so v lepem številu obiskala to
slavlje. Takoj drugo jutro je prišla brizgalna v akcijo, ko
je nastal požar v sosednji občini Pobrežje. 30. avgusta pa je

nastal požar v lastnem kraju pri nekem gasilcu, kateremu je
uničil ogenj dom, ki ga je komaj postavil. V nedeljo, dne
4. septembra je priredilo sosednje društvo tombolo in ko so
se člani zbirali, da odidejo v Št. Vid — bili so vsi zbrani v
slavnostnem kroju — je izbruhnil zopet v občini Pobrežje
požar, ki je uničil 6 posestnikom njih domove. Namesto pri
tomboli — smo se našli s sosednjim Št. Vidskim društvom
pri ognju in smo s težkim delom zajezili požar, ki je grozil
uničiti vso vas. Na pomoč so še prihitela sosednja društva

Po blagoslavljanju orodja gasilnega društva v Jurovcih zbrani častni
gostje z II. podstarosto Ljud. Musekom, kumicami, domačim načel-
nikom, duhovništvom in zastopniki raznih društev.

iz Ptuja in Hajdine — vsi seveda v slavnostnih krojih.
Pozno v noč smo odšli gasilci, ko se je opoldan že vsak
veselil, da odnese v Sv. Vidu, če ne prvo, vsaj drugo tom-
bolo, trudni in premočeni domov, da še doma spravimo
orodje in obesimo cevi. Omeniti pa moramo, da so se našli
pri požaru ljudje, ki so za plačilo obmetavali gasilce s ka-
menjem.

Gasilsko slavlje v Rečici pri Laškem. Trboveljska gasilska
župa je priredila dne 7. avgusta t. l. obvezen župni zlet v
Rečico pri Laškem, ko je tamkajšnje mlado društvo blago-
slovilo nov gasilski dom. Bil je prazničen dan za to lepo do-
lino, ko so prihiteli tovariši gasilci iz cele župe in sosednjega
Zagorja, da so pokazali, da znajo ceniti njih trud in delo, ki
so ga imeli s tem, da so si v tako kratkem času postavili
lastno streho.

Društvo, ki se je ustanovilo šele pred šestimi leti ter
je že kraju in času primerno moderno opremljeno, se ni
strašilo dela in napora, samo da si postavi svoj lastni dom.
To je seveda mogoče samo tam, kjer je vodstvo v najboljših
rokah, med članstvom pa harmonija in solidarnost.

Slavlja se je udeležilo celokupno župno vodstvo, nadalje
so bila zastopana vsa včlanjena društva, katera so poslala
6 zastav. Sv. maša se je vršila na prostem, katero je daroval
čast. gosp. dr. Krulc iz Laškega. Kaj primeren je bil sv. evan-
gelij, katerega je prebral in nato raztolmačil vsem navzočim,
da bi se morali držati po njem vsi zemljani, ko pravi: »Ljubi
svojega bližnjega in pomagaj mu, če je pomoči potreben«.
To načelo zasleduje in izvršuje naša gasilska organizacija,
kar je brez dvoma tudi eden glavnih vzrokov, da se ta lepa
ideja širi čedalje bolj tako, da kmalu že ne bo niti najmanj-
šega kraja, kjer bi ne bilo našega prepotrebnege društva.

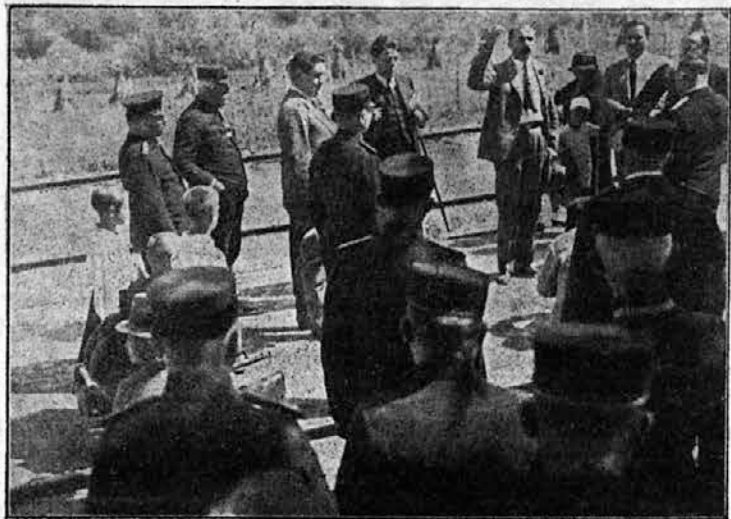
Po maši se je blagoslovil gasilski dom, nato pa je ča-
stital k lepemu uspehu društva Rečica zastopnik občine
Sv. Krištof in župni načelnik tov. Guček, ki je v vznešenih
besedah bodril vse navzoče, naj podpirajo gasilno društvo
tudi v bodoče tako, kot so do sedaj. Želeč celokupni šent-
florjanski vojski še več takih uspehov, se je spomnil tudi
gasilstvu naklonjenega našega vladarja, katerega vzkliku so
se pridružili vsi navzoči, godba pa je zaigrala državno
himno. Čast. gosp. dr. Krulcu, župnemu načelniku ter bo-
tram in botrom so bili izročeni lepi šopki, nakar se je vršil
še mimohod in razhod. Nato se je vršila ob navzočnosti
vseh društvenih delegatov izredna skupščina.

Vreme je bilo društvu ves dan naklonjeno, vsled česar
se je prireditve nadaljevala na lepem vrtu poleg gasilskega
doma. Po moralnem uspehu je sledil gotovo tudi lep gmočni

uspeh, kar je temu mlademu društvu le želeli, ker je to po pravici zaslužilo. Naj h koncu omenim še to, kar sem večkrat slišal ta dan in sicer samo eno željo raznih članov, da tak napredek, kakor ga zaznamuje društvo Rečica, bi lahko imela že tudi vsa društva, ki so starejša ter so dobre čase prespala. Res je, da je sedaj vsled splošne krize tudi društveno življenje in delovanje otežkočeno, toda vzgled tega društva jasno priča, da tudi v teh resnih časih ljudstvo in razne ustanove gasilstvo rado podpirajo, ker vedo, da bo njih podpora mogoče enkrat bogato poplačana. Fr. U.

Zlet JGZ in mogočna proslava 60-letnice slovenjgraških gasilcev. Pokrajinski zlet JGZ, ki se je vršil na naši severni meji v zavednem Slovenjgradcu v dneh 13. do 15. avg. t. l., ob priliki bisernega jubileja slovenjgraškega gasilnega društva, je uspel nadvse sijajno. Proslavi sta dala posebno slav-

Narodni poslanec Nikola Sokolović se v imenu poslancev zahvaljuje načelniku tov. Kopaču Leopoldu za dobrodošlico.

nostni okvir blagoslovitev nove motorne brizgalne in društvenega prapora po prevzvišenem škofu gospodu drju. Tomažiču iz Maribora in pa impozantna udeležba gasilstva, občinstva, zastopnikov državnih, cerkvenih in političnih oblasti ter društev. Posebne pozornosti pa so bili deležni narodni poslanci, ki so se odzvali v častnem številu iz vseh krajev naše države in sicer pokrovitelj proslave gospod minister v p. dr. Vošnjak Bogomil, dr. Jevremović, Nikola Hribar, Stepanov, Nikola Sokolović, Dušan Antonijević, Jovan Misirlić in Djoka Parabuški.

Ze sobotnega sprejema starešinstva JGZ, ki je prispelo celokupno s starosto Josipom Turkom na čelu, se je udeležilo okoli 250 gasilcev slovenjgraške gas. župe. S tem vlakom so se pripeljali tudi gostje iz Koprivnice v Savski banovini in iz Schwaza na Tirolskem. Zvečer ob 9. uri je bila po lepo okinčanem in razsvetljenem mestu povorka z bakljado in podoknicami kumicam dr. Vošnjakovi, dr. Bratkovičevi in dr. Pirnatovi, po bližnjih gričih pa so goreli kresovi. Kasneje se je pa vršil v »Sokolskem domu« prijateljski sestanek, na katerem je vse udeležence pozdravil društveni in župni načelnik tovariš Kopač Leopold.

Nedeljska proslava se je začela zgodaj zjutraj z budnico. Ob 8. uri zjutraj je bil sprejem gostov na postajališču. Z vlakom, ki je došel z več minutno zamudo, so se pripeljali gasilci Mariborske in Korotanske župe ter godba iz Bistrice in Ruš. Od 9. do 10. ure je bil na trgu Kraljeviča Andreja koncert Mežiške rudniške godbe, nato pa odhod gasilstva na postajo k sprejemu gostov, ki sta jih pripeljala redni in posebni vlak iz Celja. S prvim so se pripeljali tudi narodni poslanci, ki so jih pozdravili načelnik tovariš Kopač, sreski podnačelnik Eiletz in župan dr. Bratkovič. V imenu poslancev se je za prisrčen sprejem s temperamentnim govorom zahvalil poslanec Nikola Sokolović. Ko je po kratkem času prispel še posebni vlak, ki je pripeljal gasilce iz Trboveljske, Žalške, Gornje savinjske in Šoštanjke župe, je krenila povorka s tremi godbami in 7 prapori na čelu v mesto v župno cerkev, ker je bral slavnostno mašo škof dr. Tomažič ob številni asistenci. Po maši je škof opravil

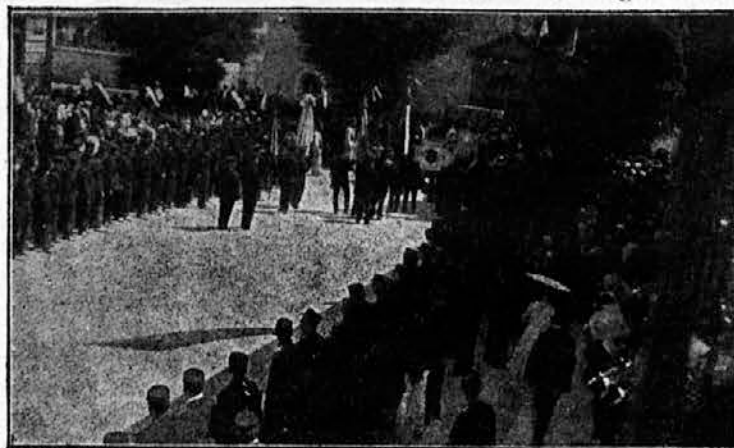
blagoslovljene obrede pred cerkvijo. Mala Marija Kopačeva je potem pozdravila škofa s pesemco, ki jo je za to priliko sestavil Fr. Ks. Meško, župnik v bližnjih Selih, ter mu je izročila velik šopek rož. Vse navzoče je nato pozdravil tov. Kopač ter se je v imenu društva in župe kot njun načelnik zahvalil za poset škofu drju. Tomažiču z ostalo duhovščino, kumicam, pokrovitelju drju. Vošnjaku in njegovim sotovarišem poslancem, zastopniku bana in sreskega načelstva g. Eiletzu, starosti JGZ Turku, vsem članom zveznega starešinstva in odbora, došlim gostom iz Avstrije in Savske banovine s podnačelnikom Hrvatsko-slavonske vatrogasne zajednice, narodnim poslancem s tovarišem Hribarjem, zastopnikom državnih uradov, društev, občin, gasilcem in končno vsem prijateljem gasilstva. Nato je prečital ob živahnem pritrujevanju vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju Aleksandru I., kot najvišjemu pokrovitelju gasilstva.

V imenu šolske mladine je pozdravila gasilce učenka meščanske šole Tretjakova. Deklice v belih oblačilih pa so zastopnikom in delegatom poklonile šopke rož.

Besedo je povzel slovenjgraški župan in tajnik društva dr. Bratkovič, ki je v jedrnatem govoru poudaril pomen gasilstva. Za njim je govoril domači poslanec dr. Vošnjak in je opravičil ministra za telesno vzgojo drja. Kraljeviča, ki je bil zadnji trenutek zadržan. Govorili so še sreski podnačelnik Eiletz, starosta JGZ Turk in narodni poslanci dr. Jevremović, Parabučki in dr. Antonijević.

Ob 13. uri je bil na trgu mimohod. Spredaj so nosili zastavonoše 7 praporov iz Maribora, Celja, Mežice, Gaberja, Šoštanja, Trbovelj in Slovenjgradca, nato so korakale samaritanke iz Družmirja, Šoštanja in Velenj, za njimi pa okrog 800 gasilcev. Dolgo vrsto so zaključili gasilci kole-sarji in rešilni avtomobil. Sodelovale so godbe iz Mežice, Št. Ilja in Bistrica-Ruše. V hotelu Goll se je vršila nato slavnostna seja, ki jo je vodil starosta Turk. Načelnik Kopač je podal zgodovino društva od ustanovitve, nakar so bile prebrane številne brzojavne in pismene čestitke, med drugimi bana drja. Marušiča, ministra za telesno vzgojo drja. Kraljeviča, predsednika viš. dež. sodišča drja. Rogina Antona, poslanca Prekorška, staroste čehoslovaškega gasilstva Seidla in zvez iz Brna in Trenčina ter drugih.

Sreski podnačelnik je nato odlikoval za nad 25- in 40-letno zvesto gasilsko delovanje 7 gasilcev z zlato, odnosno srebrno svetinjo. Pri tej priliki so bili s častnim zasluznim križcem odlikovani minister dr. Kraljevič, poslanec dr. Vošnjak, starosta ČSG Seidl, starosta in podstarosta

Blagoslovitev motorke in prapora po prevz. škofu dr. Tomažiču.

Hrv.-slav. vatrogasne zajednice Heržić Marjan in Nikola Hribar, vsi navzoči člani starešinstva JGZ s starosto Turkom, tovariši Gologranc, Voller, Košir, vsi zaslužni člani slovenjgraškega gasilnega društva, ki delujejo že nad 20 let ter člani društvenega odbora.

Po banketu, ki so se ga udeležili škof dr. Tomažič, narodni poslanci, zastopniki JGZ in včlanjenih žup ter zastopniki lokalnih organizacij, se je popoldne vršila na prostornem in lepo okinčanem sejmišču velika ljudska veselica. Zvečer pa so se spuščale številne rakete in se je streljalo s topiči. Posebni vlak je ob 22.30 uri odpeljal večino gostov proti Celju in Ljubljani, narodni poslanci in nekateri drugi gostje pa so porabili solnčni ponedeljek za izlete na Urško goro, na Pohorje in v bližnje lepe obmejne kraje.

Pokrajinski zlet JGZ s proslavo obletnice je bil za našo severno mejo dogodek, ki bo ostal tamkajšnjemu ljudstvu trajno v spomin.
K. L.

Zahvala Nj. Vel. Kralja udeležencem zleta JGZ v Slovenjgradcu.

Načelnik gasilske župe Slovenjgraške tov. Kopač Leopold je prejel od maršalata dvora na vdanostno brzojavko, ki je bila poslana Nj. Vel. Kralju s pokrajinskega zleta JGZ v Slovenjgradcu, dne 14. avgusta t. l., naslednjo zahvalo: »Gospod načelnik! Nj. Vel. Kralj je blagovolil sprejeti poslano vdanostno brzojavko s pokrajinskega zleta Jugoslovanske gasilske zveze v Slovenjgradcu in mi je naročil, da Vam in vsem udeležencem zleta izrazim Njegovo zahvalo udanosti in zvestobe.

Maršal dvora: generalštabni brigadni general

A. Dimitrijevič.

Vič-Glince. Prostovoljno gasilno društvo Vič-Glince je 9. in 10. julija proslavljalo 60 letnico obstoja društva združeno z blagoslovitvijo in otvoritvijo novega gasilnega doma.

Slavnosti so se pričele že v soboto zvečer z baklado in krasno iluminacijo doma. Zvoki viške godbe so zvečer doneli daleč na okoli. V nedeljo dopoldne ob 10. uri je bil zbor domačih in sosednjih gasilcev pred viško cerkvijo. Nato je bila v cerkvi služba božja, ki jo je daroval čast. župnik P. Tavčar. Po maši se je razvil lep sprevod, ki je z jezdecami na čelu, deloma med nalivom, korakal po vseh glavnih cestah občine proti novemu gasilnemu domu, ki je zgrajen v jedru starega Viča ob Gradašnici.

V novem domu se je ob 11. uri vršil kratek slavnostni občni zbor. Načelnik društva, neumorni tov. Janez Gašperlin, je po pozdravu očrtal zgodovino društva in se zahvalil vsem dobrotnikom in podpornikom društva, zlasti viški občini, ki je naklonila za dom 100.000 Din. Z iskrenim odobravanjem je občni zbor sprejel udanostno brzojavko Nj. Vel. kralju Aleksandru I. in pozdravno brzojavko ministru za telesno vzgojo Dr. Kraljeviču.

Blagoslovitev doma.

Vičani so res mnogo žrtvovali, da pokažejo kaj zmore ljubezen do gasilstva. Slovesnosti blagoslovitve so prisostvovali odlični zastopniki oblastev!

Pred viško cerkvijo formirani sprevod gasilskih vrst in narodnih noš, se je ustavil na trikotnem trgu pred novim domom. Načelnik tov. Janez Gašperlin je otvoril dom, pozdravil vse navzoče zastopnike in prijatelje društva ter nato

zaprosil g. župnika P. Tavčarja za blagoslovitev. Gospod župnik je v lepem govoru očrtal naloge, smotre in delo gasilcev in nato med streljanjem brdanskega topa izvršil blagoslovitev.

Tovariš načelnik je nato med kratkim nagovorom razdelil izdelani diplomi častnima članoma, bivšemu županu g. Andreju Knezu, in sedanjemu županu g. Juriju Petrovčiču. Viškim gasilcem pa sta toplo častitala starosta J. G. Z. g. Josip Turk in polkovnik Novaković v imenu strelskih družin. Še sta čestitala ravnatelj g. Fakin in župni načelnik tov. F. Zupan. Občinstvo je burno vzklikalo kralju Aleksandru I., godba pa je zaigrala narodno himno. Nato je bil defile vseh gasilcev pred starosto J. G. Z. g. Turkom in ostalimi odličniki.

Po ogledu krasnega doma se je pričela prijetna ljudska veselica na dvorišču in vrtu Zavašnikovem. Prireditve so se proti večeru udeležili tudi mnogi delegati gasilnih društev iz vse dravske banovine, ki so dopoldne prisostvovali glavni skupščini J. G. Z.

Vuzenica. Proslava 40-letnice in župni zlet. V smislu sklepa župnega občnega zbora se je vršila v nedeljo 31. julija proslava 40-letnice delovanja društva zvezana z zletom gas. župe Korotanske v Vuzenici. Ves trg si je nadel slavnostno lice, krasno vreme pa je dobro razpoloženje še dvignilo. Pri opoldanskem vlakcu je domače društvo sprejelo župno starešinstvo in od zgoraj došle goste, popoldan ob pol 3. uri pa se je začela pomikati iz Sokolskega doma povorka broječa z obema godbama iz Mežice in Mute blizu 200 mož. Pri cerkvi je bil zbor in je najprej pozdravil goste župan in načelnik društva J. Mravljak, nato pa še podal kratko sliko 40-letnega delovanja društva. Za njim je pozdravil navzoče v imenu bana g. sreski načelnik dr. Hacin, ki je pripel 5 odlikovancem iz sreza tudi srebrne kolajne. Govorili so še nar. poslanec inž. Pahernik, načelnik gas. župe slovenjgraške Kopač in načelnik Korotanske župe Vončina, potem pa sta izvajali društvi Vuzenica in Muta praktično vajo, ki je pokazala lepo izvežbanost moštva ter brzo in tiho delo; pet minut po alarmu je brizgalo že 6 curkov. Nato se je razvila na veseličnem prostoru (v Sokolskem domu) prijetna zabava ob zvokih dveh godb (prijetno razvedrilo pa je bila tudi pantomina »Otroci — gasilci«, ki jo je naštudiral s sokolsko deco sin šol. upr. Karel Vollmaier; zlasti je dobro učinkovala resnost, s katero je deca izvajala markirano delo gasilcev.

Izredno lepo vreme in dobro razpoloženje sta pripomogla, da je cela slavnost tako v moralnem kakor v gmotnem oziru nad vse lepo uspela.

Priporoča se modna trgovina

T. EGER

Ljubljana, Sv. Petra cesta 2

Sobno slikarstvo

Albert Špeletič

Ljubljana, Emonska cesta 25

Teodor Korn

Ljubljana
Poljanska c. 8
(preje Henrik Korn)
Ustanovljeno 1862

Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar / Instalacija vodovodov in centralne kurjave / Naprava strelovodov / Kopališke in klosetne naprave.

Tovarna
keksov,
biskvitov,
vafeljnov
itd.

B. Pauer

družba z o. z.
Ljubljana, Zg. Šiška

Tehtnice

Uteži popravljam solidno in pod garancijo.

Odpiram vse vrste

blagajn

Izdelujem nove tehtnice in blagajne

M. Ferjan

Ljubljana
Zvonarska 7.

Ust. 1855.

Rozman Lovro

Ljubljana

Grudnovo nabrežje št. 5

Telefon 2997

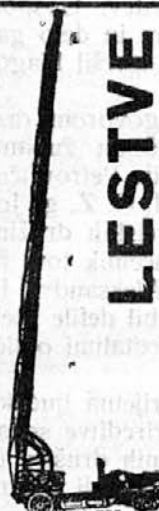
Specialna delav-

nica tehtnic, uteži

in drugih meril.

LESTVE

Tvornica
PARTL & FROLÍK
ČES. BUDĚJOVICE
Č. S. R.

A. KASSIG
LJUBLJANA
ŽIDOVSKA ULICA
Ustanovljeno leta 1880.

Izdelovanje čepic, zaloga krojnih potrebščin. Priporoča vse krojne potrebščine za gaalce (po najnovejših predpisih JGZ.), kakor: čepice, gube, piščalke, naramke, znake za bluze in čepice, rdeče blago, vrvice za piščalke, trobke in rogove, lipove liste itd. Naramke vseh vrst lastnega izdelka, fino izdelane in trpežne. — Podjetje je na novo moderno urejeno in povečano. — Cenik brezplačno!

Nudim najceneje
tapetniške izdelke
otomane od 500 Din
modroce od 200 Din

↓

SITAR KAROL
Ljubljana, Wolfova 12
Telefon: 28-10.

BAKLE
NA PETROLEJ

več kot za polovico cenejše —
solidno izdelane
razpošilja tvrdka

K. BOCAK
TRŽIČ

F. & E. Remžgar
slikarstvo in pleskarstvo

Ljubljana
Kolodvorska 18 — Čopova 10
Telefon št. 3430

J. KOŠAR nasl. D. COTIČ

SPLOŠNO KLEPARSTVO
IN VODOVODNE INSTALACIJE
KRITJELESNO-CEMENTNIH STREH

LJUBLJANA
HRENOVA ULICA 7
TELEFON ŠTEV. 28-03

SOLIDNO DELO!
ZMERNE CENE!

JAKOB FLIGL DEDIČI

Stavbni in galanterijski klepar, vodovodni instalater, krovec lesenocementnih streh, kritje zvonikov ter napeljava strelovodov.

LJUBLJANA
Gregorčičeva 5
Rimska cesta 2

USTANOVLJENO 1864
NASLOV ZA BRZOJAVKE: FLIGL LJUBLJANA • TELEFON ŠT. 33-53

Ivan Brunčič
stavbeno in pohištveno
pleskarstvo in ličarstvo
Ljubljana

Splošno kleparstvo
Peter Žitnik

Ljubljana, Ambrožev trg št. 9

Telefon št. 3146

specialna instalacija strelovodov — „Conco“ izolacije za dravsko banovino — Cene zmerne — Delo najsolidneje

ANTON LEGAT, LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA ŠTEV. 28
SPECERIJA, DELIKATESE, ZAJTRKOVALNICA

Stupica Josip

Ljubljana, Slomškova ul. št. 6

Telefon 2826

Trgovina avtomobilov, voz in konjskih oprem / Jermenarstvo in sedlarstvo / Avto-ličanje po najnovjšem ameriškem brizgalnem sistemu, emajliranje v ognju in tapciranje avtomobilov / Izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela solidno in po konkurenčnih cenah.

Avto garaža

Bencin - olje

Na razpolago boksi za dnevno in mesečno uporabo. Dostop v garažo ob vsaki uri. Zastopstvo gume „Pirelli“.

SPECIALNI KOMPLETNI AVTOMOBILI IN ŠASIJE SVETOVNOZNANIH ZNAMK AVSTRO FIAT in INTERNATIONAL ZA VSE GASILSKE SVRHE, motorne brizgalne, gasilske lestve, rešilni in škropilni avtomobili itd.

Generalno zastopstvo

O. ŽUŽEK
LJUBLJANA
Tavčarjeva ulica 11
Telefon Interurb. 2461

UČITELJSKA TISKARNA LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA

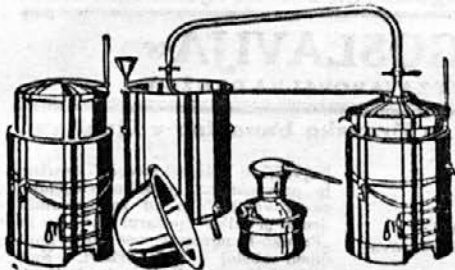
Telefon številka 2312 / Račun poštni hranilnice 10.761

JE NAJMODERNEJE UREJENA IN IZVRŠUJE VSA TISKARSKA DELA OD NAJPREPROSTEJŠIH DO NAJMODERNEJŠIH

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; Ilustrirane knjige v enobarvnem ali večbarvnem tisku; brošure in knjige v vseh nakladah, časopise, revije in mladinske liste. Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov

LASTNA TVORNICA ŠOLSkih ZVEZKOV

Najnovjši modeli brzoparilnika, francoski kotli sistema

„DE ROI“ za kuhanje žganja. Navadne hrvatske in kranjske kotle za kuhanje žganja, bakrene kotle, asbestna precejala za vino, toplodere, vaze in vse, kar spada v kotlarsko stroko izdeluje in priporoča

„KOTLARKA“ DRUŽBA Z O. Z.

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 5.

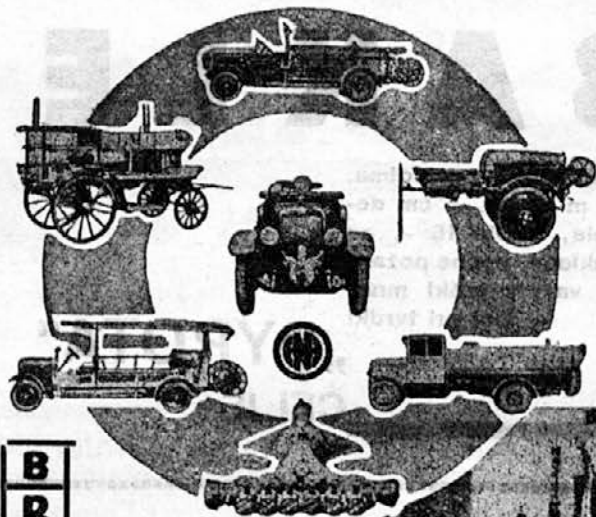
Strojno podjetje R. Willmann

Ljubljana, Slomškova ulica št. 3

Beneški jarmeniki, cirkularke, nihalne žage najnovjše konstrukcije, brusilni stroji / Železni deli k pogonu mlinskih kamnov, zatvornice / Transmisijski deli kakor osovine, ležišča, spojke, jermenice vseh vrst in velikosti / Rebraste cevi iz kovanega železa z ugodnim grelnim učinkom / Elektro-tovarna in jamska dvigala, vitli in dvigalne ter transportne naprave / Projektiranje in oprema žag in mlinov ter drugih industrijskih naprav / Vsakovrstna popravila strojev / Ponudbe brezplačno / Na željo obisk strokovnjaka.

Tel. 2055

MOTORNE

BRIZGALNICE

prenosne
od Din 17.000.—

dvokolesne
od Din 23.000.—

avtomobilske
od Din 90.000.—

Škropilni avtomobili s pripravo za snaženje in pomeljanje cest.

Hřček & Neugebauer
Brno, Češkoslovaška republika

Pri zavarovanju predmetov proti požaru in pri življenjskem zavarovanju, zavarovanju otroške dote in pogrebnih stroškov

upoštevajte edino-le

VZAJEMNO ZAVAROVALNICO

LJUBLJANA
MASARYKOVA CESTA

ki Vam nudi najugodnejše pogoje.

»SAVA«

obča zavarovalna d. d. v Zagrebu,

ustanovljena od jugoslovanskih denarnih zavodov: Prva hrvatska štedionica in Jugoslavenska udružena banka d. d. v Zagrebu, Jadransko-Podunavska banka d. d. in Zemaljska banka d. d. v Beogradu ter Zemaljska banka za Bosnu i Hercegovinu v Sarajevu, je prevzela v kraljevini Jugoslaviji elementarna zavarovanja občne zavarovalnice Assicurazioni Generali v Trstu. Lastni družbeni jamstveni fondii nad 40 milijonov dinarjev brez garancij bank-ustanoviteljic. — Izplačila za škode od leta 1921. nad 160 milijonov dinarjev.

GENERALNI ZASTOP ZA DRAVSKO BANOVINO
V LJUBLJANI, MARIJIN TRG / SV. PETRA CESTA 2

posluje v vseh zavarovalnih strokah.

Račun poštne hranilnice št. 13.200

Telefon 24-34

GASILNA DRUŠTVA, POZOR!

Preden si nabavite potrebne cevi, Vas vljudno vabim, da si ogledate mojo zalogo

NORMALNIH GASILSKIH CEVI

izdelke slovitih čeških tovarn, katere ustrezajo vsem zahtevam!

IVAN N. ADAMIČ

LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 31
MARIBOR, VETRINJSKA ULICA 20
CELJE, KRALJA PETRA CESTA 33

**Gasilci
pozor!**

Vse potrebščine za gasilna društva Vam nudi tvrdka

FILIP BIZJAK

LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 8

BAKLE

parafinske, brez dima,
1/2 m dolge, 5 cm debele, à Din 16.—, za baklade, nočne požare in vaje v vsaki množini pri tvrdki

„PYROTA“
CELJE

Posluje po vsej Jugoslaviji. Ustanovljena leta 1913.

»JUGOSLAVIJA«

SPLOŠNA ZAVAROVALNA DRUŽBA

Ravnateljstvo za Dravsko banovino v Ljubljani.

Sklepa:

1. požarna zavarovanja,
2. življenjska zavarovanja,
3. nezgodna in jamstvena zavarovanja,
4. zavarovanja proti škodam vsled tatinskega vloma.
5. transportna zavarovanja,
6. zavarovanja proti škodam vsled razbitja stekla.

Največji tu delujoči zavod. - Družba je prevzela od „Graške vzajemne zavarovalnice“ in od zavarovalnih družb „Feniks“ (požarni oddelek) in „Franko-Hongroise“ ves njih kupčijski obstoj v naši državi. - Najnižje tarife. Takojšnja izplačila škod.

Po naredbi ministrstva za vojsko in mornarico nadomeščajo police splošne zavarovalne družbe „JUGOSLAVIJE“ žentivne kavicje za častnike.

Telefon 2751. PISARNA: DUNAJSKA CESTA ŠT. 15. Telefon 2571.

ECCLESIA

JOSIP HAFNER, DRUŽBA Z O. Z.
LJUBLJANA, PRISOJNA ULICA 5

Izdeluje društvene zastave, posebno gasilske, v vsaki izdelavi od najpreprostejše do najbogatejše. — Zastave se izdelujejo po lastnih ali predloženih načrtih. V naših delavnicah so zaposlene samo prvovrstne delovne moči, zato lahko prevzamemo vsako jamstvo za naše izdelke. — Edino tovrstno podjetje v državi z lastnimi po modernih principih opremljenimi delavnicami. —

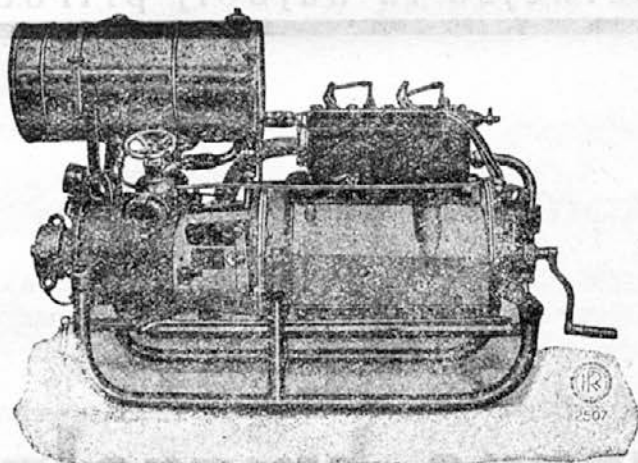
Zahtevajte naš specialni cenik za gasilske zastave! Na željo pošljemo specialen načrt ali pa zastave, ki so v delu, na ogled! — Organizacija našega podjetja nam dovoljuje brezkonkurenčne cene!

Konrad Rosenbauer, Linz ob D. K. Rosenbauer in drug, Celje

tovarne motornih brizgalnic in gasilskega orodja

NASLOV ZA BRZOJAVKE: FR. KOŠIR CELJE ★ TELEFON 99

Dvocilindrska motorna brizgalnica, model 1929, 18/20 HP., pritisk do 16 atm. Hladilnik novega sistema, ogrevanje črpalke s toplo čisto vodo.

Prenosna štiricilindrska motorna brizgalnica, model 1929/30, 24 HP.

Najnovejša konstrukcija se izdeluje na dvokolne, štirikolne in avto-priklopne vozove.

Na podlagi 20letne preizkušnje v motornih brizgalnah priporočamo svoje avtomobilne, štirikolne, dvokolne in prenosne motorne brizgalnice.

Škroplni avtomobil s pripravo za snaženje in pometanje cest.

Več kot 2000 Rosenbauerjevih brizgalnic po vsem svetu.

Vsakovrstne lestve, gasilsko opremo, čelade, pasove in vse v to svrhu spadajoče predmete. Brezplačne ponudbe, predvajanje brizgalnic, informacije itd. na željo:

FRANC KOŠIR, CELJE

glavno zastopstvo in zaloga za Dravsko banovino.

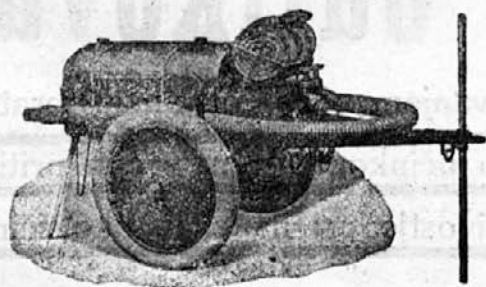
Gasilski zavodi d.d.

Čechy pri Prostějovu na Moravskem

Ustanovljeno leta 1820.

Zastopništvo Maribor

Cankarjeva ul. 36

Lahka, dvokolna motorna brizgalnica z 16/18 HP motorjem, dobava vode 800 l v min., pritisk do 16 atm.

Specialna tovarna brizgalnic, sesaljk, lestev, cevi in oprave za gasilce, ekstinkterjev, avtomobilnih in motornih brizgalnic priporoča svoje prvovrstno, najmodernejše gasilsko orodje. Vse vrste telovadnega orodja. Ugodni plačilni pogoji. Za vse stroje se jamči! Cene solidne.

TELEFON 2642
2830
2829

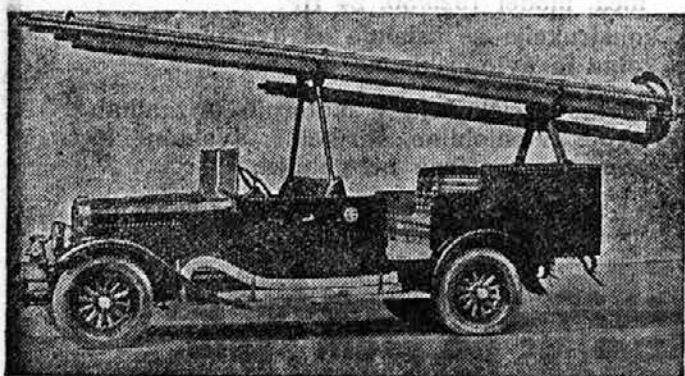
STROJNE TOVARNE IN LIVARNE, D. D.

V LJUBLJANI

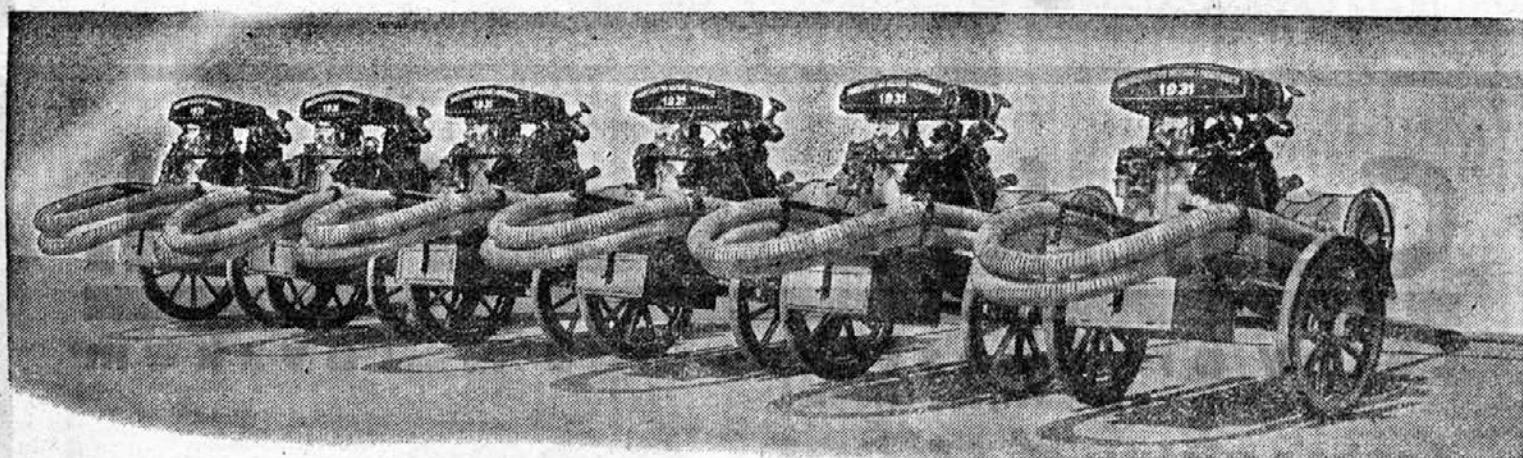
KOVINSKI
OBRAT

izdelujejo po svojih lastnih modelih
najmodernejše in najbolj priročne

motorne brizgalne

z delazmožnostjo od 600 do 1400 litrov na min.

Naše motorke, ki so delale v nešteti
primerih vzporedno z inozemskimi, so
vedno najboljše delovale — prav posebno

so se odlikovale

- z brezhibnim delovanjem pri dolgotrajnem obratovanju
- z velikim gasilnim učinkom pri največjih pritiskih
- z največjo zanesljivostjo pri najtežjih okoliščinah.

Zahtevajte cenik in ponudbe!